

↳ *Giorgio Orelli**

Ha

„Uraim, ha — tegyük föl lázas fejjel — égboltunkon
[mely oly szép, amikor szép, oly tündöklő, oly békés]
átrepülne száz lökhajtásos gép, s egy lezuhanna, nos akkor
Bellinzona kétharmadát elpusztítaná a kiömlő
kerozin. Uraim, ha (újabb lázas föltevés) leomlana
a Luzzone gátja (elég egy földrengés, egy partszakadás és oda
a száz százalékos biztonság), egy óra ötvennyolc perc múlva
Molinazzóban a víz négyméteresre nőne.
Szóval, uraim, körülöttünk nagyok a veszélyek
és számosak, s mondanom sem kell, hogy a rémület bénító,
szükségünk volna hát egy nem csak eszmei Polgári Védelemre
(úgy értem, nem csak a demokrácia-eszmény,
az alapvető szabadságjogok és a szellemi és
erkölcsi értékek védelmére, de erről majd később).
Persze még a kezdeteknél járunk, épp csak az elején, uraim,
de úgy látom, megtört a jég, és
ennek örülök;
köszönet érte.”

A kis Eloisának

Az augusztusi napsütésben első
meggyedet majszolgattad az idényben,
s lassanként fölfedezted,
mint megvillanó mogyorót, a makkot
a magányos mókus két mancsa közt.
Micsoda arcot vágtam, láttad-e,
amint almámat harapdáltam,
s ott volt előttem Éva és a kígyó?

* Giorgio Orelli verseit a szerző szíves engedélyével közöljük.

Anna nénémnek

Hiába próbáltad elmesélni,
 hol tévedtél el egyszer nyáron
 az erdőben, melyet nagyon jól ismerek;
 hogy folyó volt-e a közelben hallott
 víz; melyik szakadék szélén
 vacogtál, míg végül megláttál egy férfit,
 aki a magad járta ösvényen jött feléd,
 nem volt kifosztott és fosztogató sem,
 ám tekintete
 bizalmatlanná tett, s meg is ijesztett,
 egy másik ösvényen elfutottál,
 így keveredtél ki az útra,
 és életedben először
 leintettél egy autót.
 Most már nem kérhetem, hogy mondd el:
 ott, ahol most tévelyegsz, van-e, aki
 feléd jön, s vigyázva, rád ne ijesszen,
 kézen fog.

Emlékül

Régi Olivettim kiszáradt
 szalagja helyett kértem volna újat,
 s amikor boltod elé értem,
 s nyakamat nyújtogattam,
 mint kerékpárról szoktam arra járva,
 hogy ablakán benézzek, láttam,
 hogy nincs odabent senki (Lina
 fönt lehet Doránál),
 s láttam, hogy HALÁLESET MIATT ZÁRVA
 (talán Lino halt meg); jó ideje
 nem láttalak már, régen nem meséltél.
 Elmondtam volna, hogy most vettem észre:
 bal oldalt teljesen eltűnt az E,
 jobb oldalt meg az O.
 A két billentyű fekete, de fényes,
 s ha gépelek (örökkön két ujjal),
 még látom rajtuk a fehér betűt is,
 tisztán, vagy majdnem, ahogy lenn az x-et.

A ravecchiai kaptatón

*„Az igazi komikum mégis az, hogy a végtelen ott rejtőzhet egy emberben,
és senki, az égvilágon senki sem képes fölfedezni benne.”
(Søren Kierkegaard: Tudománytalan utóirat)*

Ki lehet, aki seszínű köpeny nélkül,
furcsa arcjátékkal jön felém,
csak látásból ismerem,
de most, hogy a röpke akáccillatban biciklimet
tolom, itt jár a sarkamban, látszik, hogy szeretne megszólítani,
s mielőtt a szelíd kaptató végére érünk,
a híd lábánál, ahol nagyszülők és csöppségek
megállnak bújócskát játszani — Bocsánat — mondja,
s kezét gyors mozdulattal dísztelen kalapkarimájához emeli,
— leesik a táska.

— Köszönöm, ismerős a dolog, hadd csúszkáljon,
amerre kedve tartja — mosolygok —, különben is, ha esne,
a csomagtartóra tekeredik, látja?, és ott is marad
ítéletnapig; de azért
köszönöm.

(Napnál világosabbnak tetszik,
miért futott végig ámuló torkú
rigók között egy fiúcska
ezen az enyhe kaptatón, és miért sétálgat ott,
ahol síksággá lapul a domb;
napnál világosabbnak tetszik,
miért indult el hazulról egy kislány
vánkossal a fején, holott esőnek jele sincs)

Mire ő, szinte bensőségesen,
már-már belátó öniróniával:
— Maga nem ismer, én német svájci, Zürichből,
én nemrég óta Ticinóban, mi már
többször találkozott Bellinonában,
de sosem beszélt, én Jehova
tanúja; tudja-e,
hogy közel a világ vége, és minden bak
elválik majd a kostól; tudja-e?
— Tudom, egy hittársa, egy asszony már mondta
a szombati vonaton — felelem, miközben
jól tartott, gyorsan növekvő
fekete kiskakasok bámulnak ránk
a Törvény nevében, féloldalt fordulva,
magasba tartott csőrrel —, tudom, mert én is
a túlvilágról származom.

A bruderholzi forziciák¹

„Nimm die Forsythien tief in dich hinein“
 „Az aranyfát vidd mélyen belsődbe”
 (Gottfried Benn: Letzter Frühling /
 Utolsó tavasz, Mohácsi Árpád fordítása)

Talán nem komor ez a húsvét hétfő
 a *Schwesterek* fehér rajának,
 akik a koranyári napmelegben, ártó
 szilfek váratlan fuvallatai közt
 a kórházudvaron üldögélnek
 délben, s beburkolóznak szinte
 a forziciák példás rigók tompította
 sárga derűjébe.

S ó, éjszakai ügyeletben,
 amikor elevenebbé válik a semmi,
 nem segít majd bizvást egyikük sem
 (helytelen, túlzott, halálos inzulin-
 vagy altatóadaggal, mely alattomosan,
 nyom nélkül szétárad a testben,
 vagy mással, bénítószerekkel,
 vénába juttatott levegővel,
 fertőzött vér átömlesztésével,
 gépre
 kapcsoltnak csökkentve oxigénadagját,
 kómásnak kiskanállal
 leszorítva nyelvét és vizet csorgatva torkába s azon át tüdejébe),
 hogy a tán nyugtalan beteg, az elfekvő,
 mint mondják, vagy végső stádiumos, hamarabb
 távozzon világunkból! Nem hagyja egyikük sem,
 hogy ez a virág- és madárrengeteg
 beleborzadjon a létezésbe!

Odább pedig, épp csak
 elvonulva, szökőkút mellé, kőragyogás
 széles fehérjébe, ártatlanul
 szőkélő, már-már öröklét békéjébe
 burkolt, fiatal nővér üldögél egy ideje
 az egyedüli férfi ápolóval,
 ráérősen lehúzza zokniját, égszínkék
 szemével a vízbe bámul, csodás lábszárát
 szép lassan a sugár alá tartja, és megszólal;
 talán szerelemről beszél.

(Szénási Ferenc fordításai)

¹ Bruderholz: domb Bazel környékén, itt található a kanton kórháza. Giorgio Orelli versének alapélménye egy megtörtént esetről szóló újsághír: 1983 és 1989 között a lainzi kórházban (Ausztria) négy nővér — „fekete angyalok” — végstádiumban lévő betegeket küldött a túlvilágra.